

Memo

Aan : De gemeenteraad

Van : De burgemeester

c.c. :

Datum : 26 augustus 2026

Betreft : Vaaroverlast

Inleiding

PRO Waterland heeft verzocht om een informatieve en beeldvormende bespreking van de vaaroverlast in en rondom Zuiderwoude. Aanleiding zijn meldingen van inwoners over overlast en onveilig vaargedrag en vragen over de wijze waarop de gemeente, politie en handhaving hiermee omgaan. De fractie wil onder meer inzicht in de aard en omvang van de problematiek, de uitgevoerde handhaving en de mogelijkheden om de overlast structureel en preventief te beperken.

Wet- en regelgeving

De vaarregels op de Nederlandse binnenwateren worden in hoofdzaak bepaald door het Binnenvaartpolitiereglement (BPR). Het BPR geldt op de openbare wateren die voor de scheepvaart open staan.

De Scheepvaartverkeerswet vormt het wettelijke kader voor de ordening van het scheepvaartverkeer. Deze wet bepaalt onder meer welke overheid bevoegd is om verkeersmaatregelen te nemen. Voor gemeentelijke vaarwegen is het college van burgemeester en wethouders in beginsel bevoegd, wanneer de vaarweg bij de gemeente in beheer is. De gemeente kan binnen haar bevoegdheid onder meer verkeersmaatregelen treffen en verkeerstekens plaatsen.

Het BPR verplicht iedere schipper tot zorgvuldig en veilig vaargedrag. Verkeerstekens en verkeersaanwijzingen moeten worden opgevolgd en hebben voorrang boven algemene vaarregels. Ook moet de snelheid steeds worden aangepast aan de omstandigheden, zodat geen gevaar, schade of hinder ontstaat. Voor snelle motorboten geldt landelijk in beginsel een maximumsnelheid van 20 km per uur ten opzichte van het water. De bevoegde autoriteit kan hiervan afwijken en vaarwegen of delen daarvan aanwijzen waar een andere maximumsnelheid geldt. Voor pleziervaartuigen die korter zijn dan 15 meter, maar sneller dan 20 km per uur kunnen varen, is een klein vaarbewijs verplicht. Ook voor bepaalde grotere of bijzondere schepen gelden aanvullende kwalificatie-eisen.

Voor de gemeente Waterland geldt op alle binnenwateren een maximumsnelheid van 6 km per uur voor motorboten, buitenboordmotoren en jetski's/waterscooters.

Kernbeeld

De problematiek kent drie samenhangende aspecten:

1. Veiligheid op het water: te hoge snelheid, gevaarlijk vaargedrag en mogelijk onvoldoende toezicht van ouders op jonge bestuurders van de vaartuigen;

2. Leefbaarheid: geluidsoverlast, hinder en gevoelens van onveiligheid bij inwoners en recreanten;
3. Handhaving: de bevoegdheden op het water zijn verdeeld over verschillende partijen, waarbij de gemeentelijke boa's momenteel slechts beperkt kunnen optreden.

Een belangrijk aandachtspunt is dat de gemeente niet zelfstandig alle problemen op het water kan oplossen. De gemeentelijke boa's hebben op dit moment voornamelijk een signalerende rol en zijn niet bevoegd om zelfstandig de vaarregels te handhaven. Voor daadwerkelijke handhaving van de vaarregels is de politie een belangrijke partner. Daarbij is ook de beschikbare politiecapaciteit een beperkende factor. De politie heeft aangegeven dat inzet op het water afhankelijk is van de beschikbare capaciteit per dienst

Signalering, toezicht en handhaving

De meldingen worden via diverse kanalen ontvangen. Meldingen komen binnen via:

- Fixi, via verschillende categorieën en bij diverse afdelingen;
- E-mail;
- De politie.

Tijdens een periodiek overleg tussen de boa's, de afdeling openbare orde en veiligheid en de wijkagent wordt een integraal beeld van de ingekomen meldingen gevormd. De gemeente heeft sinds april ongeveer 25 meldingen ontvangen over vaaroverlast. Op basis van de aard, ernst en frequentie van de meldingen wordt bepaald welke inzet nodig is. Deze inzet wordt bepaald in een overleg tussen de burgemeester, wijkagent(en) en beleidsmedewerkers Openbare Orde en Veiligheid.

De gemeentelijke boa's hebben op het water momenteel vooral een signalerende rol. Zij zijn niet bevoegd om zelfstandig de vaarregels te handhaven. Voor daadwerkelijke handhaving is de gemeente daarom in belangrijke mate afhankelijk van de politie en andere partners met de benodigde bevoegdheden. Een uitbreiding van de bevoegdheden van de boa's vraagt onder meer om een gespecialiseerde vaaropleiding en een geschikt handhavingsvaartuig. De verschuiving van prioriteiten heeft ook gevolgen voor de inzetbaarheid van boa's binnen hun reguliere taken op het land.

De politie heeft een belangrijke rol bij het toezicht en de daadwerkelijke handhaving op het water. De gemeente werkt daarom samen met de politie en kan op basis van meldingen gerichte controles initiëren of bespreken. De beschikbare politiecapaciteit is daarbij een belangrijke randvoorwaarde: inzet op het water is afhankelijk van de capaciteit die per dienst beschikbaar is.

Naar aanleiding van de meldingen hebben meerdere gerichte controles op de binnenwateren plaatsgevonden. De wijkagent heeft in twee weekenden samengewerkt met het waterscooterteam van de Landelijke Eenheid. Daarnaast heeft het basisteam tot op heden ongeveer acht keer surveillance uitgevoerd op de binnenwateren. Er is hierbij gecontroleerd op snelheid, vaarbewijs, leeftijd en op de aanwezigheid van een brandblusser en/of zwemvesten. Tijdens de controles zijn er (telefonische) gesprekken met ouders gevoerd en zijn er verschillende bekeuringen uitgeschreven.

Naast toezicht en handhaving zet de gemeente in op preventie en bewustwording. Daarbij is met name aandacht voor de verantwoordelijkheid van ouders. Tijdens controles is gebleken dat jonge kinderen op snelle motorboten varen, soms zonder toezicht van een volwassene. De gemeente wijst ouders daarom nadrukkelijk op de risico's en de regels van het varen, onder ander via social media en de nieuwsbrief.

De huidige aanpak bestaat daarmee uit signaleren, informatie delen, gericht toezicht en handhaving, aangevuld met preventie en bewustwording.